

|                     |                                                  |
|---------------------|--------------------------------------------------|
|                     | <b>WYMAGANIA EDUKACYJNE</b>                      |
| <b>placówka</b>     | <b>Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1</b> |
| <b>poziom/klasa</b> | <b>Klasa II SŁO</b>                              |
| <b>przedmiot</b>    | <b>Język Polski</b>                              |

## WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

### KLASA II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

rok szkolny 2026/2027

#### 1. Założenia

- Głównym materiałem historycznoliterackim są romantyzm i pozytywizm. Uczeń poznaje teksty epok, ich konteksty filozoficzne, historyczne, społeczne i artystyczne oraz wykorzystuje wiadomości z klasy I jako konteksty i materiał porównawczy.
- W pracy z literaturą nacisk położony jest na analizę i interpretację, rozpoznawanie motywów i toposów, funkcjonalne używanie terminologii, porównywanie tekstów oraz budowanie argumentacji.
- Uczeń systematycznie rozwija kompetencje potrzebne na egzaminie maturalnym: czytanie tekstów literackich i nieliterackich, argumentowanie, funkcjonalne wykorzystywanie lektur i kontekstów, tworzenie tekstu argumentacyjnego oraz pracę redakcyjną nad własną wypowiedzią.

#### 2. Treści nauczania – ROMANTYZM

- przełom romantyczny; spór klasyków z romantykami; romantyczna koncepcja poznania, wyobraźni i natury;
- filozofia i światopogląd epoki; indywidualizm, irracjonalizm, historyzm, ludowość, orientalizm, mistycyzm;
- bohater romantyczny: werteryzm, bajronizm, prometeizm, mesjanizm, wallenrodyzm; konflikt jednostki ze światem;
- romantyczna miłość, samotność, bunt, wolność, poświęcenie, patriotyzm, naród, emigracja, artysta i społeczeństwo;
- ballada, dramat romantyczny, poemat, sonet i inne formy epoki; synkretyzm rodzajowy i gatunkowy;
- Adam Mickiewicz – m.in. ballady, „Dziady cz. III”, „Sonety krymskie” i inne utwory zamieszczone w podręczniku; Juliusz Słowacki – m.in. „Testament mój” oraz wybrane utwory; Cyprian Kamil Norwid – wybrane wiersze;
- romantyzm europejski i jego konteksty, m.in. Goethe, Byron i teksty/nawiązania zamieszczone w podręczniku;
- malarstwo i inne teksty kultury romantyzmu; korespondencja sztuk; współczesne nawiązania do romantycznych idei i motywów.

#### 3. Treści nauczania – POZYTYWIZM

- uwarunkowania historyczne epoki po powstaniu styczniowym; realizm i naturalizm; scjentyzm, ewolucjonizm, utylitaryzm;
- program polskiego pozytywizmu: praca organiczna, praca u podstaw, emancypacja kobiet, asymilacja Żydów;

|                     |                                                  |
|---------------------|--------------------------------------------------|
|                     | <b>WYMAGANIA EDUKACYJNE</b>                      |
| <b>placówka</b>     | <b>Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1</b> |
| <b>poziom/klasa</b> | <b>Klasa II SŁO</b>                              |
| <b>przedmiot</b>    | <b>Język Polski</b>                              |

- społeczeństwo jako przedmiot diagnozy literackiej; miasto, wieś, bieda, wykluczenie, nierówności, przemiany cywilizacyjne;
- realizm powieściowy: narrator, bohater, przestrzeń, szczegół, typowość i indywidualizacja; powieść realistyczna, nowela, opowiadanie;
- Bolesław Prus – „Lalka”: Wokulski, Rzecki, Izabela Łęcka; obraz społeczeństwa; miłość; praca; nauka; awans; idealizm i realizm; Warszawa i Paryż; narracja i kompozycja;
- Fiodor Dostojewski – „Zbrodnia i kara”: zbrodnia, kara, odpowiedzialność, sumienie, teoria Raskolnikowa, przemiana bohatera, Sonia i problem odkupienia;
- Henryk Sienkiewicz – „Potop” (fragmenty / konteksty zgodne z podstawą programową), powstanie styczniowe i pamięć historyczna;
- realizm i naturalizm w malarstwie; teksty publicystyczne i popularnonaukowe dotyczące idei epoki;
- współczesne nawiązania do problemów pozytywizmu.

#### 4. Kształcenie literackie i kulturowe

| Dopuszczający                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Dostateczny                                                                                                                                                                                                                                                | Dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Bardzo dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Celujący                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje epokę i autora podstawowych utworów</li> <li>• odtwarza najważniejsze wydarzenia i problemy lektur</li> <li>• wskazuje bohatera, narratora/podmiot, motyw i podstawowy środek artystyczny</li> <li>• przyporządkowuje utwór do romantyzmu lub pozytywizmu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia podstawowe idee epoki</li> <li>• charakteryzuje bohaterów i ich postawy</li> <li>• rozpoznaje cechy gatunkowe i konwencje</li> <li>• formułuje prostą interpretację i uzasadnia ją przykładem</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje kreację bohatera, świata, narracji i sytuacji lirycznej</li> <li>• porównuje postawy, motywy i utwory</li> <li>• interpretuje symbole i środki artystyczne</li> <li>• łączy utwór z kontekstem epoki i formułuje wnioski</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretuje tekst na kilku poziomach</li> <li>• funkcjonalnie dobiera konteksty historyczne, filozoficzne i kulturowe</li> <li>• analizuje relację formy i znaczenia</li> <li>• wartościuje postawy według jawnych kryteriów i uzasadnia interpretację</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• tworzy samodzielną, wieloaspektową interpretację</li> <li>• formułuje i weryfikuje hipotezy interpretacyjne</li> <li>• integruje wiedzę z różnych tekstów i epok</li> <li>• ocenia zasadność możliwych odczytań i tworzy syntezę problemową</li> </ul> |

#### 5. Romantyzm – wymagania szczegółowe

| Dopuszczający                                                                                                                                                                                                                                                      | Dostateczny                                                                                                                                                                                                                                                          | Dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                | Bardzo dobry                                                                                                                                                                                                                                                                             | Celujący                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje podstawowe cechy romantyzmu</li> <li>• wskazuje elementy fantastyki, ludowości, natury i indywidualizmu</li> <li>• zna główne wydarzenia „Dziadów cz. III” i podstawowe problemy omawianych tekstów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia pojęcia: romantyzm, irracjonalizm, werteryzm, bajronizm, mesjanizm, prometeizm, wallenrodyzm</li> <li>• charakteryzuje typ bohatera romantycznego</li> <li>• wyjaśnia podstawowy sens symboli i motywów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje konflikt jednostki ze światem</li> <li>• porównuje różne kreacje bohatera romantycznego</li> <li>• interpretuje motywy buntu, miłości, wolności, narodu i poświęcenia</li> <li>• analizuje cechy dramatu romantycznego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretuje romantyczne koncepcje człowieka, historii i narodu</li> <li>• analizuje polemikę klasyków z romantykami</li> <li>• wykorzystuje konteksty filozoficzne i historyczne</li> <li>• porównuje romantyzm polski i europejski</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• syntetyzuje przemiany romantycznego bohatera i idei</li> <li>• analizuje dialog romantyzmu z tradycją i współczesnością</li> <li>• formułuje własne hipotezy interpretacyjne i uzasadnia je tekstem oraz kontekstami</li> </ul> |

|                     |                                                  |
|---------------------|--------------------------------------------------|
|                     | <b>WYMAGANIA EDUKACYJNE</b>                      |
| <b>placówka</b>     | <b>Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1</b> |
| <b>poziom/klasa</b> | <b>Klasa II SŁO</b>                              |
| <b>przedmiot</b>    | <b>Język Polski</b>                              |

## 6. Pozytywizm – wymagania szczegółowe

| Dopuszczający                                                                                                                                                                                                                                                             | Dostateczny                                                                                                                                                                                                                                                                 | Dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Bardzo dobry                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Celujący                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznaje podstawowe hasła pozytywizmu</li> <li>odtworza główne wydarzenia „Lalki” i „Zbrodni i kary”</li> <li>wskazuje cechy realizmu w typowym fragmencie</li> <li>rozpoznaje najważniejsze problemy społeczne epoki</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia pracę organiczną, pracę u podstaw, emancypację, asymilację, realizm i naturalizm</li> <li>charakteryzuje Wokulskiego, Rzeckiego, Izabelę i Raskolnikowa</li> <li>wyjaśnia związki bohatera z problematyką utworu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>analizuje obraz społeczeństwa w „Lalce”</li> <li>interpretuje motyw zbrodni, winy, kary i odkupienia w „Zbrodni i karze”</li> <li>porównuje postawy i systemy wartości bohaterów</li> <li>analizuje funkcje narracji i szczegółu realistycznego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>interpretuje „Lalkę” jako diagnozę społeczeństwa i powieść o jednostce</li> <li>analizuje filozoficzne i etyczne aspekty „Zbrodni i kary”</li> <li>funkcjonalnie wykorzystuje konteksty historyczne, społeczne i filozoficzne</li> <li>analizuje napięcia między romantyzmem a pozytywizmem</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>tworzy problemową syntezę pozytywizmu</li> <li>zestawia różne interpretacje Wokulskiego i Raskolnikowa</li> <li>ocenia zasadność interpretacji na podstawie tekstu</li> <li>integruje wiedzę o literaturze, historii, filozofii i sztuce</li> </ul> |

## 7. Odbiór tekstów nieliterackich i język polski w użyciu

| Dopuszczający                                                                                                                                                                              | Dostateczny                                                                                                                                                                                              | Dobry                                                                                                                                                                                                  | Bardzo dobry                                                                                                                                                                                                                                  | Celujący                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>wyszukuje informacje</li> <li>określa temat i główną myśl</li> <li>rozpoznaje opinię i fakt</li> <li>wskazuje podstawowe środki językowe</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>porządkuje informacje</li> <li>rozpoznaje tezę i argument</li> <li>wyjaśnia sens fragmentu</li> <li>rozpoznaje funkcję tekstu i podstawowe cechy stylu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>hierarchizuje informacje</li> <li>analizuje tok wywodu</li> <li>określa funkcje środków językowych</li> <li>porównuje stanowiska i formułuje wnioski</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>analizuje informacje jawne i ukryte</li> <li>ocenia sposób argumentowania</li> <li>syntetyzuje informacje z kilku części tekstu</li> <li>rozpoznaje perswazję, manipulację i wartościowanie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>krytycznie analizuje konstrukcję wywodu</li> <li>ocenia wiarygodność i funkcjonalność argumentów</li> <li>integruje informacje z różnych źródeł</li> <li>tworzy samodzielne uogólnienia</li> </ul> |

## 8. Kształcenie językowe, stylistyka i kultura języka

| Dopuszczający                                                                                                                                                                                                     | Dostateczny                                                                                                                                                                                                                                | Dobry                                                                                                                                                                                                                              | Bardzo dobry                                                                                                                                                                                                                                 | Celujący                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznaje podstawowe pojęcia językowe</li> <li>odróżnia styl oficjalny od potocznego</li> <li>stosuje podstawowe zasady poprawności, ortografii i interpunkcji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozdziela style funkcjonalne</li> <li>rozpoznaje stylizację i słownictwo wartościujące</li> <li>wyjaśnia elementy aktu komunikacji</li> <li>stosuje poznane zasady w typowych sytuacjach</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>analizuje funkcje składni i słownictwa</li> <li>określa funkcję stylizacji</li> <li>rozpoznaje manipulację, stereotyp i dezinformację</li> <li>poprawia błędy we własnym tekście</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>analizuje wpływ języka na znaczenie i odbiór</li> <li>ocenia poprawność i etyczność komunikatu</li> <li>wykorzystuje wiedzę językową w interpretacji</li> <li>uzasadnia decyzje redakcyjne</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>interpretuje tekst przez analizę jego warstwy językowej</li> <li>ocenia funkcjonalność rozwiązań stylistycznych</li> <li>przekształca tekst dla uzyskania określonego efektu</li> <li>świadomie projektuje styl wypowiedzi</li> </ul> |

|                     |                                                  |
|---------------------|--------------------------------------------------|
|                     | <b>WYMAGANIA EDUKACYJNE</b>                      |
| <b>placówka</b>     | <b>Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1</b> |
| <b>poziom/klasa</b> | <b>Klasa II SLO</b>                              |
| <b>przedmiot</b>    | <b>Język Polski</b>                              |

## 9. Retoryka i argumentacja

| Dopuszczający                                                                                                                                             | Dostateczny                                                                                                                                                                            | Dobry                                                                                                                                                                                                   | Bardzo dobry                                                                                                                                                                                                     | Celujący                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznaje tezę i argument</li> <li>odróżnia argument od przykładu</li> <li>formułuje proste stanowisko</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>formułuje tezę</li> <li>dobiera argument i przykład</li> <li>rozpoznaje podstawowe środki perswazji</li> <li>uzasadnia własne zdanie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>buduje logiczny ciąg argumentacyjny</li> <li>hierarchizuje argumenty</li> <li>formułuje kontrargument</li> <li>analizuje funkcję środków retorycznych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>ocenia jakość argumentacji</li> <li>rozpoznaje argumenty pozamerytoryczne i zabiegi erystyczne</li> <li>polemizuje rzeczowo</li> <li>buduje konsekwentny wywód</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>projektuje wieloaspektową argumentację</li> <li>przewiduje i odpira kontrargumenty</li> <li>ocenia etyczny wymiar argumentacji</li> <li>tworzy precyzyjny, logiczny i przekonujący wywód</li> </ul> |

## 10. Tekst argumentacyjny – wymagania szczegółowe

| Dopuszczający                                                                                                                                                                                                           | Dostateczny                                                                                                                                                                                                                     | Dobry                                                                                                                                                                                                                                                      | Bardzo dobry                                                                                                                                                                                                                                                       | Celujący                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznaje problem zawarty w temacie</li> <li>formułuje stanowisko</li> <li>przywołuje właściwy utwór i przykład</li> <li>wyodrębnia wstęp, rozwinięcie i zakończenie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>analizuje temat</li> <li>formułuje tezę lub hipotezę</li> <li>dobiera utwór do problemu</li> <li>formułuje argumenty i proste wnioski</li> <li>przywołuje podstawowy kontekst</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>problematyzuje temat</li> <li>interpretuje przykład zamiast jedynie streszczać</li> <li>łączy argument, przykład i wniosek</li> <li>wykorzystuje kontekst funkcjonalnie</li> <li>dba o spójność i logikę</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>tworzy pogłębioną koncepcję wypowiedzi</li> <li>hierarchizuje argumenty</li> <li>wykorzystuje lektury w funkcji argumentacyjnej</li> <li>integruje konteksty z analizą</li> <li>redaguje i koryguje własny tekst</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>tworzy samodzielny, wieloaspektowy wywód</li> <li>zestawia różne ujęcia problemu</li> <li>integruje utwory i konteksty bez schematyzmu</li> <li>formułuje trafne uogólnienia i syntezę</li> <li>świadomie kształtuje styl i kompozycję</li> </ul> |

## 11. Samokształcenie, wartości i kultura dyskusji

| Dopuszczający                                                                                                                                                                                     | Dostateczny                                                                                                                                                                                                             | Dobry                                                                                                                                                                                                                                    | Bardzo dobry                                                                                                                                                                                                       | Celujący                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>korzysta ze wskazanych źródeł</li> <li>wyszukuje informacje</li> <li>dostrzega wartości i problemy etyczne</li> <li>ślucha odmiennych stanowisk</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>selekcjonuje informacje</li> <li>korzysta ze słowników i źródeł cyfrowych</li> <li>wyraża własne stanowisko</li> <li>wyjaśnia wartości reprezentowane przez bohaterów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>porównuje źródła i ocenia ich przydatność</li> <li>dobiera cytaty do problemu</li> <li>wartościuje postawy według kryteriów</li> <li>uzasadnia stanowisko i respektuje zasady dyskusji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>krytycznie selekcjonuje źródła</li> <li>syntetyzuje informacje</li> <li>analizuje konflikty wartości</li> <li>konfrontuje własne stanowisko z argumentami innych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie projektuje proces zdobywania informacji</li> <li>weryfikuje wiarygodność źródeł</li> <li>integruje refleksję aksjologiczną z interpretacją</li> <li>modyfikuje stanowisko pod wpływem racjonalnych argumentów</li> </ul> |

|                     |                                                  |
|---------------------|--------------------------------------------------|
|                     | <b>WYMAGANIA EDUKACYJNE</b>                      |
| <b>placówka</b>     | <b>Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1</b> |
| <b>poziom/klasa</b> | <b>Klasa II SLO</b>                              |
| <b>przedmiot</b>    | <b>Język Polski</b>                              |

## 12. Syntetyczna charakterystyka stopni

| Ocena             | Dominujące operacje ucznia                                                                                |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2 – dopuszczający | rozpoznaje, wskazuje, nazywa, odtwarza, przyporządkowuje, wykonuje według wskazówek                       |
| 3 – dostateczny   | opisuje, wyjaśnia, klasyfikuje, porządkuje, stosuje, dobiera, formułuje                                   |
| 4 – dobry         | analizuje, porównuje, interpretuje, stosuje funkcjonalnie, uzasadnia, przekształca                        |
| 5 – bardzo dobry  | interpretuje wieloaspektowo, wartościuje, hierarchizuje, argumentuje, syntetyzuje, ocenia, integruje      |
| 6 – celujący      | tworzy, projektuje, formułuje i weryfikuje hipotezy, integruje wiedzę, dokonuje transferu, tworzy syntezy |

13. Sposoby i formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych Osiągnięcia ucznia są sprawdzane w sposób zróżnicowany i adekwatny do rodzaju ocenianej wiedzy lub umiejętności. Stosowane formy pozwalają oceniać zarówno stopień opanowania wiadomości, jak i ich funkcjonalne wykorzystanie, samodzielność, analizę, interpretację, argumentowanie, tworzenie wypowiedzi oraz rozwój kompetencji komunikacyjnych.

|                     |                                                  |
|---------------------|--------------------------------------------------|
|                     | <b>WYMAGANIA EDUKACYJNE</b>                      |
| <b>placówka</b>     | <b>Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1</b> |
| <b>poziom/klasa</b> | <b>Klasa II SŁO</b>                              |
| <b>przedmiot</b>    | <b>Język Polski</b>                              |

| <b>Obszar osiągnięć</b>                               | <b>Sposoby i formy sprawdzania</b>                                                                                                                                                                                     | <b>Co podlega ocenie</b>                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kształcenie literackie i kulturowe                    | sprawdziany i testy historycznoliterackie; kartkówki; odpowiedzi ustne; analiza i interpretacja fragmentu; zadania problemowe; porównywanie tekstów; praca z lekturą; wypowiedź interpretacyjna; prezentacja; dyskusja | znajomość i rozumienie utworów; rozpoznawanie epoki, gatunku, motywów i środków; analiza i interpretacja; funkcjonalne użycie terminologii; wykorzystanie kontekstów; formułowanie i uzasadnianie wniosków      |
| Lektury obowiązkowe i teksty z podręcznika            | sprawdzian ze znajomości lektury; kartkówka; odpowiedź ustna; zadania z fragmentem; karta pracy; problemowa rozmowa o lekturze; wypowiedź pisemna; zadanie argumentacyjne                                              | znajomość treści; rozumienie problematyki; charakterystyka bohaterów; interpretacja motywów i symboli; przywoływanie adekwatnych wydarzeń; wykorzystanie lektury jako argumentu                                 |
| Odbiór tekstów nieliterackich / język polski w użyciu | zestawy zadań do tekstów publicystycznych, popularnonaukowych i naukowych; test czytania ze zrozumieniem; analiza dwóch tekstów; krótkie odpowiedzi pisemne                                                            | wyszukiwanie, selekcionowanie i hierarchizowanie informacji; rozpoznawanie tezy i argumentacji; odczytywanie informacji jawnych i ukrytych; porównywanie stanowisk; wnioskowanie                                |
| Kształcenie językowe                                  | kartkówki i sprawdziany językowe; ćwiczenia redakcyjne; analiza językowa tekstu; korekta tekstu własnego lub cudzego; zadania typu maturalnego; ćwiczenia praktyczne                                                   | funkcjonalne stosowanie wiedzy z fleksji, słowotwórstwa, składni i frazeologii; rozpoznawanie stylów i stylizacji; analiza funkcji środków językowych; poprawność i precyzja wypowiedzi                         |
| Ortografia i interpunkcja                             | dyktanda i ćwiczenia ortograficzne; zadania korektorskie; redagowanie własnych tekstów; kartkówki; poprawa i uzasadnianie zapisu oraz interpunkcji                                                                     | stosowanie zasad ortograficznych i interpunkcyjnych; dostrzeganie błędów; samodzielna korekta; wykorzystywanie interpunkcji do budowania znaczenia i przejrzystości tekstu                                      |
| Retoryka i argumentacja                               | wypowiedź ustna; dyskusja; debata; zadania problemowe; analiza argumentacji w tekście; formułowanie tezy, argumentów i kontrargumentów; ćwiczenia pisemne                                                              | logika i spójność rozumowania; trafność argumentów; rozróżnianie argumentu i przykładu; rozpoznawanie perswazji i erystyki; rzeczowa polemika; etyka wypowiedzi                                                 |
| Tekst argumentacyjny                                  | prace klasowe; wypracowania domowe; próbne zadania maturalne; redagowanie fragmentów wypowiedzi; plan kompozycyjny; autokorekta i poprawa pracy po informacji zwrotnej                                                 | rozumienie problemu; stanowisko; jakość i hierarchia argumentów; funkcjonalne wykorzystanie utworów i kontekstów; wnioskowanie; kompozycja; spójność; styl; poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna |

|                     |                                                  |
|---------------------|--------------------------------------------------|
|                     | <b>WYMAGANIA EDUKACYJNE</b>                      |
| <b>placówka</b>     | <b>Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1</b> |
| <b>poziom/klasa</b> | <b>Klasa II SLO</b>                              |
| <b>przedmiot</b>    | <b>Język Polski</b>                              |

|                                      |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wypowiedź ustna i prezentowanie      | odpowiedź ustna; wypowiedź problemowa; prezentacja; referat; interpretacja głosowa; rozmowa po wypowiedzi; symulacja części ustnej egzaminu maturalnego                | zgodność z tematem; organizacja wypowiedzi; argumentacja; wykorzystanie tekstów i kontekstów; precyzja języka; płynność; reagowanie na pytania; dostosowanie środków werbalnych i niewerbalnych |
| Samokształcenie i praca ze źródłami  | zadanie badawcze; projekt; bibliografia; dobór i ocena źródeł; notatki; prezentacja; praca z biblioteką i źródłami cyfrowymi; dokumentowanie wykorzystanych materiałów | samodzielność; trafność doboru i krytyczna ocena źródeł; selekcja, porządkowanie i synteza informacji; poprawne cytowanie; poszanowanie własności intelektualnej                                |
| Wartości, postawy i kultura dyskusji | obserwacja pracy podczas dyskusji i pracy zespołowej; debata; wypowiedź refleksyjna; analiza dylematu; samoocena i ocena koleżeńska według podanych kryteriów          | umiejętność słuchania; rzeczowe reagowanie; uzasadnianie stanowiska; respektowanie odmiennych poglądów; rozpoznawanie i hierarchizowanie wartości; etyczny sposób komunikowania                 |

#### 14. Zasady stosowania wymagań edukacyjnych

- Wymagania są kumulatywne; ocena wyższa zakłada opanowanie umiejętności przewidzianych dla ocen niższych. Różnicowanie ocen opiera się na samodzielności, poprawności, zakresie wiedzy, złożoności operacji poznawczych, jakości argumentacji, umiejętności syntezy i wykorzystania wiedzy.
- Dobór formy sprawdzania wynika z celu lekcji, rodzaju wymagania i sprawdzanej umiejętności.
- W ocenianiu stosuje się zadania o zróżnicowanym poziomie operacji: od rozpoznawania i odtwarzania, przez wyjaśnianie i stosowanie, po analizowanie, wartościowanie, syntetyzowanie i tworzenie.
- Odpowiedzi ustne i pisemne mogą obejmować materiał bieżący, wskazany zakres działu, lekturę lub materiał powtórzeniowy.
- W ocenianiu pracy z lekturą bierze się pod uwagę nie tylko znajomość treści, lecz także analizowanie, interpretowanie, porównywanie i wykorzystywanie tekstu jako materiału argumentacyjnego.
- Przy dłuższych wypowiedziach pisemnych stosuje się kryteria obejmujące realizację tematu i formy, kompetencje literackie i kulturowe (funkcjonalność wykorzystania tekstów i kontekstów oraz poprawność merytoryczną), kompozycję, spójność, styl, poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.
- Aktywność na lekcji, praca w grupie, projekt i prezentacja są oceniane według podanych kryteriów odnoszących się do indywidualnego wkładu i sprawdzanych umiejętności.
- Samoocena i ocena koleżeńska pełnią przede wszystkim funkcję kształtującą; mogą dostarczać informacji o postępach, ale nie zastępują nauczycielskiej oceny osiągnięć.
- Uczeń otrzymuje możliwość wykorzystania informacji zwrotnej do poprawy jakości własnej pracy, zwłaszcza w zakresie argumentacji, interpretacji, redakcji i poprawności językowej.
- Formy i warunki sprawdzania osiągnięć dostosowuje się do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia oraz zaleceń wynikających z opinii lub orzeczenia.